

AKRANESKAUPSTAÐUR		
Skj.nr.	3.11	Mótt. af ahj
Áb.m.	RÁ	Úrv.aðili STA
Símtal		Tölvup.
Svarf.		Trún.mál
Málsnr. One	1501415	Fskj.

Akraneskaupstaður
Regína Ásvaldsdóttir, bæjarstjóri
Stillholt 16-18
300 AKRANES

Reykjavík, 13. september 2015

Tilvísun: 2015020039/07.13.00

Efni: Kútter Sigurfari, Byggðasafninu í Görðum, Akranesi - Tillaga að framtíðarvarðveislu heimilda og þekkingar um skipið, miðlun hennar og gerð minnisvarða

Skipið „Kútter Sigurfari“ var smíðað í Skotlandi árið 1885 og gert út frá Seltjarnarnesi og Reykjavík á árunum 1879-1919, og síðar Færeymum. Á þessu ári eru liðin 130 ár frá smíði þess. Árið 1974 var hann keyptur til Íslands og hefur síðan verið varðveittur í Byggðasafninu í Görðum á Akranesi. Fé, sem veitt hefur verið úr opinberum sjóðum, hefur ekki nægt til varðveislu skipsins. Kútterinn hefur staðið á landi um áratugaskeið án viðeigandi viðhalds sem bitnað hefur alvarlega á ástandi skipsins. Bæjarstjóri Akraness hefur leitað til þjóðminjasafns Íslands um ráðgjöf og úrræði hvað varðar varðveislu skipsins. Á árinu lét þjóðminjasafnið gera úttekt á varðveislugildi skipsins með sérfræðingum safnsins og tilkölluðum ráðgjafa. Að þeirra mati eru möstur, bómi og reiði í bestu ástandi, en aðrir hluta í bágu ástandi. Benda sérfræðingar á að ef tryggja eigi varðveislu skipsins þurfi að koma því undir þak og hefja viðgerðir í áföngum í varðveislu- og menntunarskyni. Sá möguleiki hefur áður komið til tals en ekki hefur reynst mögulegt að fjármagna slíka framkvæmd. Í ljósi ástands skipsins er kostnaður við þá leið að byggja yfir og endursmíða skipið umtalsverður, og vegna varðveislustigs skipsins má ætla að lítið hlutfall yrði upprunalegt eftir endursmíði. Í því ljósi þarf að meta hvort ákvörðun um slíka aðgerð teljist réttlætanleg í ljósi forgangsröðunar á sviði þjóðminjavörslu á Íslandi.

Undirrituð fór yfir málið með forstöðumönnum þjóðminjasafna Norðurlanda á samráðsfundi þeirra 3. – 4. september s.l. Í framhaldi af þeirri umræðu og umræðu á fundi bæjarstjórnar þann 10. september sl. er lagt til að óskað verði heimildar Minjastofnunar Íslands til þess að nýta 5 m.kr. styrk til undirbúnings verkefnis þar sem Kútter Sigurfari verði tekinn í sundur í því skyni að rannsaka og varðveita heimildir um skipið, þ.e. samhliða nákvæmri skráningu á viðum og efnivið skipsins, hvers kyns upplýsingum og þekkingu um smíði þess, sögu og varðveislugildi. Að fenginni heimild Minjastofnunar verði fyrn nefndur styrkur nýttur til fyrsta áfanga verkefnisins, þ.e. skipulagningar skráningarverkefnis. Ráðinn verði verkefnisstjóri sem undirbúi, skilgreini og stýri verkefninu og komi á formlegu samstarfi Akranesskaupstaðar og Byggðasafnsins í Görðum við sjóminjasöfn á Íslandi, á Norðurlöndum og við þjóðminjasöfn Norðurlanda. Sérstök áhersla verði lögð á samvinnu við Færejar, Noreg, Skotland og Álandseyjar. Þjóðminjasafn Íslands sem höfuðsafn á sviði menningarminja, mun veita faglega ráðgjöf um hina mismunandi faglega verkþætti frá sjónarhóli þjóðminjavörslu. Varðveislu- og miðlunarverkefnið fæli m.a. í sér að:

Skipið Kútter Sigurfari verði tekinn í sundur með skipulögðum hætti samhliða ítarlegri skráningu á hverjum hluta þess. Það verði gert þegar á næsta ári til þess að unnt verði að ná að ná sem mestum upplýsingar um skipið sem sannarlega hrörnar með hverju árinu sem líður. Þannig verði skipið mælt nákvæmlega upp, ljósmyndað og skráð í því skyni að varðveita sem ítarlegastar heimildir um sögu, smíði, varðveisluástand, aðferðir, slit og handverk. Skipið verði með öðrum orðum nákvæmlega tekið niður, spýtu fyrir spýtu, og allir viðir og hlutar mældir og skráðir. Valdir hlutar verði teknir til varðveislu. Höfð verði víðtæk samvinna við söfn, minjavörslu- og menntastofnanir sem þátt taka í verkefninu m.a. minjasöfn, Minjastofnun Íslands, Listaháskóla Íslands, Háskóla Íslands og aðra háskóla í landinu, fjölbautarskóla, iðnskóla, fornverkaskóla og myndlistarskóla. Skilgreindum hlutum skipsins verði fargað að skráningu lokinni, en aðrir varðveittir eða jafnvel notaðir til listsköpunar, handverksmennta og minjagripagerðar. Sett verði upp sýning um sögu skipsins þar sem niðurstöður uppmælinga og skráningar verða nýttar til margmiðlunar og sýningar. Samhliða verði áhersla lögð á varðveislu annarra báta Byggðasafns Akraness í Görðum og sýningu þeirra. Gefið verði út veglegt rit um Kútter Sigurfara, sögu hans, gerð og feril í gegnum tíðina. Möstur og valdir hlutar verði varðveitt á sínum stað og sett í samhengi við minnisvarða á safnsvæðinu um sögu Kútters Sigurfara ásamt viðeigandi miðlun.

Meðfylgjan er tillaga Þjóðminjasafns Íslands að leið til þess að tryggja varðveislu heimilda um skipið Kútter Sigurfara, þar sem markmiðið er að umbreyta leifum skipsins í þekkingu til grundvallar varðveislu, útgáfu og miðlun.

Með vinsemdu og virðingu

Magrét Hallgrímsdóttir,
þjóðminjavörður